

Skånes Målerikonservatorers workshop med temat nanokalk i Östra Vemmerlövs kyrka den 23-24 september 2013

Hanna Eriksson - Skånes Målerikonservatorer

Skånes Målerikonservatorer tog under två dagar i september initiativet till ett seminarium om nanokalk i Östra Vemmerlövs kyrka i Simrishamn, Skåne. Föreläsare var professor Piero Baglioni från CSGI, Florens universitet. Seminariet innehöll en efterlängtd fördjupning av de tekniska aspekterna av användningen nanokalk. Tekniken är ny i Sverige, men många konservatorer verksamma i Europa använder sedan flera år denna metod av konsolidering av kalkmålningar.

Vi ansåg att behovet av ett kombinerat seminarium och workshop med nanokalk var stort. Genom detta projekt fanns en konkret möjlighet att tillsammans med kollegor ställa alla de frågor som vi hade och se olika typer av appliceringsmöjligheter.

Piero Baglioni är kemist vid CSGI och undervisar konservatorer i Florens. Han tillsammans med kollegor på kemifakulteten står för utvecklingen av den italienska typen av nanokalk (Nanoretore) som används under tvådagarsseminariet.

De två dagarna bestod av praktisk applicering av olika koncentrationer av nanokalk i olika typer av alkohol. Genom att praktiskt arbeta med lösningarna kan man kontrollera graden av konsolidering och lära sig att avgöra vilken lösning som lämpar sig för strukturen och de problem man har.

Nanokalk utvecklades för att minimera användningen av polymerer i konserveringen av bl.a. muralmåleri. Teorin att tillföra originalmaterialet en fullt kompatibel konsolideringsprodukt fullföljdes genom att utveckla en metod som endast tillförde kalciumhydroxid i muren. Baglionis produkt Nanorestore består av kalkpartiklar som finfördelats och lösts i propanol- (iso- eller 1-propanol) eller etanollösning.

Tekniken för appliceringen av nanokalk är enkel: lösningen penslas på genom japanpapper, eller sprutas in med eller utan skyddsskikt. Ytan baddas av om den inte applicerats för att en fylla en spricka. Ytan skyddas med fuktad kompress för att inte torka för snabbt. De deltagare som hade jobbat med kalk kände igen principer kring kalcinering, dessa återkommer med nanokalk, även om lösningsmedelfasen tillförde ny information för många på seminariet.

Förhoppningen med detta seminarium/workshop var att få svar på frågor kring denna metod för konsolidering och att få flera konservatorer i Sverige att testa denna metod och bilda sig en uppfattning om resultatet.

Framtida frågor och problem uppmanades vi ta upp med Piero Baglioni, eftersom han är mån om att nanokalken används ändamålsenligt och att produkten fungerar.

När seminariet avslutades togs initiativ till uppföljning med diskussion kring resultat från egna projekt.

**Skånes Målerikonserverers workshop med temat nanokalk i Östra Vemmerlövs kyrka
den 23-24 september 2013**

Hanna Eriksson - Skånes Målerikonserverer

Deltagare under de två dagarna var:

Hanna Eriksson - Skånes Målerikonserverer

Ingrid Wedberg - Skånes Målerikonserverer

Johanna Forsberg - Skånes Målerikonserverer

Matilda Torlund-Brönmark - Skånes Målerikonserverer

Eva Järnerot - Pictor Målerikonservering

Karin Calissendorf - Pictor Målerikonservering

Gunnel Rosenqvist - Jönköpings Länsmuseum